

Uzasadnienie

Niniejszym projektem nowelizuje się ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 686 i 2320), zwaną dalej „ustawą o PPE” – art. 1 projektowanej ustawy oraz wprowadza się zmiany w art. 13a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1808), dalej zwanej „ustawą o IKE i IKZE” – art. 2 projektowanej ustawy.

Pracownicze programy emerytalne (PPE) stanowią wraz z pracowniczymi planami kapitałowymi (PPK) zbiorową formę gromadzenia oszczędności emerytalnych organizowaną pod patronatem pracodawców. Rozwój formy dodatkowego grupowego oszczędzania w pracowniczych programach emerytalnych ma charakter powolny, natomiast incydentalne okresy jego gwałtownego rozwoju były związane głównie ze zmianami regulacji prawnych. W 2004 r. miało to związek z obowiązkiem przekształcenia grupowych form oszczędzania na cele emerytalne w PPE, natomiast na przełomie lat 2018-2019 – z obowiązkiem wprowadzania przez pracodawców nowego rozwiązania, tj. PPK. Potwierdza to, że warunkiem efektywnego funkcjonowania dodatkowych form zabezpieczenia emerytalnego jest dogodna i sprzyjająca architektura normatywna. Przedstawione w projekcie ustawy propozycje uwzględniają potrzebę harmonijnego rozwoju systemu emerytalnego i tym samym również wpisują się w kierunki polityki rządu polskiego, której jednym z priorytetów jest stworzenie mechanizmów kreujących odpowiedni poziom świadczeń emerytalnych obywateli.

Dlatego też przedkładana nowelizacja ma na celu:

- 1) wprowadzenie ułatwień w prowadzeniu PPE dla pracodawców, które polegają na zniesieniu najbardziej uciążliwych obowiązków administracyjnych obciążających ww. podmioty. Zgodnie z proponowanymi zmianami realizacja ww. obowiązków administracyjnych spoczywałaby wówczas na instytucjach finansowych obsługujących pracownicze programy emerytalne, które posiadają niezbędną do tego infrastrukturę techniczną i zasoby osobowe,

- 2) uproszczenie trybu zawierania przez pracodawców z reprezentacją pracowników porozumień o zawieszeniu naliczania i odprowadzania składek podstawowych bądź o czasowym ograniczeniu wysokości składki podstawowej w PPE przez rezygnację z trybu ich

rejestracji przez organ nadzoru. Zamiast trybu rejestracji powyższych porozumień proponuje się wprowadzenie trybu notyfikacji faktu ich zawarcia, co nie wymagałoby wydania decyzji administracyjnej,

3) wprowadzenie korzystnych zmian dotyczących warunków uczestnictwa w programie - np. zniesienie fakultatywnego zakazu wnoszenia składki dodatkowej, dywersyfikacja źródeł finansowania składki dodatkowej, bezwarunkowe dopuszczenie możliwości wnoszenia składek dodatkowych, również za okresy nieobecności w pracy (np. w związku z urlopem wychowawczym). Zmiany te w ocenie projektodawcy wpłyną pozytywnie na aktywne uczestnictwo pracowników w PPE,

4) dookreślenie niektórych kompetencji nadzorczych Komisji Nadzoru Finansowego,

5) dostosowanie pozostałych przepisów art. 13a ustawy o IKE i IKZE do wprowadzonego w art. 13a tej ustawy przepisu ust. 1a, który reguluje limit wpłat na IKZE dokonywanych przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność.

Pozostałe zmiany sprowadzają się do zmian o charakterze porządkującym.

Szczegółowe uzasadnienie poszczególnych przepisów projektowanej ustawy.

Art. 1 - zmiany w ustawie o PPE

1) dodanie pkt 27 w art. 2 w ust. 1

Obowiązujące przepisy ustawy o PPE nie regulują kwestii przenoszenia środków w sytuacji zmiany formy programu lub zarządzającego.

Proponowana zmiana związana jest z postulowanym wprowadzeniem do ustawy o PPE zasad przenoszenia środków w związku ze zmianą formy programu lub zarządzającego. Dlatego też proponuje się dodanie w art. 2 w ust. 1 nowego pkt 27, w którym zdefiniowane zostanie pojęcie „przeniesienie”. Zgodnie z propozycją „przeniesienie” oznaczać będzie przekazanie przez dotychczasowego zarządzającego środków zgromadzonych w ramach programu do nowego zarządzającego w związku ze zmianą formy programu lub zarządzającego.

2) dodanie ust. 4a w art. 8

W art. 8 ustawy o PPE mowa jest o informacjach sporządzanych i przekazywanych przez zarządzającego (instytucję finansową lub fundusz emerytalny). W związku z propozycją dodania nowej instytucji prawnej jaką jest zaproponowane w punkcie 1 „przeniesienie”, do art. 8 ustawy o PPE proponuje się dodać przepis – ust. 4a, który określałby sposób przekazania informacji w przypadku przeniesienia, tak jak ma to miejsce w sytuacji wypłaty transferowej i wypłaty.

Zgodnie z brzmieniem proponowanego ust. 4a zarządzający w przypadku dokonywania przeniesienia przekazywałby wraz z dokonaniem przeniesienia następnemu zarządzającemu jeden egzemplarz informacji, o której mowa w ust. 1, i informacje uzyskane od wszystkich poprzednich zarządzających oraz od instytucji finansowych prowadzących IKE uczestnika. Drugi egzemplarz informacji, o której mowa w ust. 1, zarządzający przekazuje uczestnikowi.

3) zmiana brzmienia pkt 10 w art. 13 w ust. 1

W obecnym brzmieniu przepis stanowi, iż umowa zakładowa określa minimalną wysokość możliwej do zadeklarowania składki dodatkowej, jeżeli umowa zakładowa nie zakazuje deklарowania składki dodatkowej. Dotychczasowa praktyka pokazuje, iż obecne regulacje dotyczące zasad deklарowania składki dodatkowej są mało efektywne, gdyż ograniczają ilość środków, jakie mogłyby być przekazywane do programu z tytułu składki dodatkowej. Ponadto analiza umów tworzących PPE występujących w obrocie prawnym pokazuje, że zakaz deklарowania składki dodatkowej w praktyce nie występuje, a uczestnicy mają prawo wnoszenia składek dodatkowych

Dlatego też postuluje się wprowadzenie do ustawy o PPE bezwarunkowej możliwości deklарowania składki dodatkowej. Zgodnie z propozycją pkt 10 otrzymałby brzmienie: „10) minimalną wysokość możliwej do zadeklarowania składki dodatkowej”.

Zniesienie zakazu deklарowania składki dodatkowej będzie stanowiło ze strony ustawodawcy wyraźny sygnał do aktywizacji uczestników PPE w zakresie gromadzenia dodatkowych oszczędności na poczet przyszłej emerytury.

4) zmiana brzmienia ust. 3 w art. 18

Z brzmienia ust. 3 usunięto odniesienie do braku zakazu w umowie zakładowej deklарowania składki dodatkowej a także, w związku ze zmianą jak w pkt 7 (możliwość odprowadzana składki dodatkowej z innych źródeł niż wynagrodzenie), inaczej sformułowano przepis mówiący o potrącaniu składki i upoważnieniu dla pracodawcy do jej naliczania i potrącania.

Dlatego proponuje się następujące brzmienie:

„3. Deklaracja zawiera również wysokość deklарowanej składki dodatkowej, a w przypadku gdy składka dodatkowa będzie potrącana z wynagrodzenia uczestnika także upoważnienie dla pracodawcy do jej naliczania i potrącania z wynagrodzenia oraz dokonania jej przelewu na rachunek uczestnika.”

5) zmiana brzmienia art. 23

W obecnym stanie prawnym (art. 23 ustawy o PPE) podmiotem zobowiązanym do przekazywania informacji dotyczącej realizacji prowadzonego programu jest pracodawca prowadzący program. Po zmianie, do raportowania zobowiązana byłaby instytucja finansowa

zarządzająca programem. Postulat zmiany podmiotu zobowiązanego do raportowania wynika przede wszystkim z doświadczeń organu nadzoru związanych z weryfikacją poprawności i rzetelności danych przekazywanych w informacjach rocznych. Jak stwierdza UKNF wielokrotnie miały miejsce sytuacje nieprzekazywania tej informacji bądź przekazywania jej z niepełnymi bądź niepoprawnymi danymi. Podmiot zarządzający, będący profesjonalnym uczestnikiem rynku finansowego, jest właściwym adresatem obowiązku wynikającego z art. 23 ustawy o PPE, gdyż posiada odpowiednie zasoby personalne, techniczne i organizacyjne, które gwarantują wywiązywanie się z przedmiotowego obowiązku w sposób terminowy i rzetelny. Należy także dodać, że organ nadzoru corocznie występuje do zarządzających o przekazanie danych dotyczących rynku PPE, z uwzględnieniem informacji dotyczących poszczególnych programów, mając w ten sposób możliwość porównania najistotniejszych danych z informacjami przekazywanymi przez pracodawców. Ww. wystąpienia organu nadzoru do zarządzających nie wynikają z przepisów prawa, a stanowią raczej przejaw pewnej praktyki nadzorczej. W związku z powyższym, uwzględnienie postulowanej zmiany usankcjonowałoby dotychczas obowiązującą praktykę, z drugiej zaś strony skutkowałoby zniesieniem obowiązku informacyjnego po stronie pracodawcy, co uprościłoby realizowanie PPE.

Stąd proponuje się nałożenie obowiązków informacyjnych na zarządzających PPE do przekazywania corocznie – na początku roku (np.: do 31 stycznia danego roku za rok poprzedni) informacji dotyczących realizacji programów, których zakres określa rozporządzenie ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego wydane na podstawie ust. 3 art. 23.

6) dodanie art. 23a i art. 23b

Proponowany art. 23a w ust.1 zobowiązuje pracodawcę, który utworzył PPE do przekazania Polskiemu Funduszowi Rozwoju (PFR) oświadczenia o liczbie uczestników programu oraz liczbie pracowników zatrudnionych u pracodawcy według stanu na dzień 1 stycznia i według stanu na dzień 1 lipca w danym roku kalendarzowym. Dana ta jest konieczna do wyliczenia wskaźnika uczestnictwa w PPE (liczba uczestników/liczba pracowników). Z kolei wartość wskaźnika uczestnictwa jest istotna, ponieważ PFR weryfikuje, czy pracodawcy prowadzący PPE i nie posiadający PPK spełniają ustawowe przesłanki uprawniające ich do niewdrażania PPK - wśród tych przesłanek jest m. in. zapewnienie partycypacji w PPE na poziomie co najmniej 25% (zob. art. 133 ust. 1 i ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych).

W ust. 2 określono sposób i termin przekazywania tej informacji. I tak proponuje się aby oświadczenie pracodawcy było przekazywane w postaci papierowej albo elektronicznej

odpowiednio do dnia 31 stycznia i do dnia 31 lipca w danym roku kalendarzowym. W dodawanym art. 23b proponuje się zobowiązać PFR do przekazywania organowi nadzoru (Komisji Nadzoru Finansowego) informacji o liczbie pracowników i liczbie uczestników zatrudnionych u danego pracodawcy według stanu na dzień 1 stycznia w danym roku kalendarzowym. Zgodnie z propozycją informacja ta byłaby przekazywana organowi nadzoru w postaci elektronicznej w formacie uzgodnionym z organem nadzoru, w terminie do dnia 31 marca danego roku kalendarzowego.

7) zmiany w art. 25- zmiana brzmienia ust. 1 i dodanie ust. 5a:

a) w ust. 1 modyfikuje się brzmienie tego przepisu w ten sposób, że przepis nie zawiera warunku dotyczącego zakazu w umowie zakładowej deklarowania składki dodatkowej. Patrz pkt 3 uzasadnienia.

Proponowane brzmienie:

„1. Uczestnik może zadeklarować składkę dodatkową.”,

b) dodawany ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Składka dodatkowa na rachunek w programie może być również odprowadzana z innych źródeł niż wynagrodzenie za okresy, w których uczestnik nie otrzymywał wynagrodzenia.”

W dodawanym ust. 5a proponuje się stworzyć możliwość finansowania przez uczestnika czynnego, tj. osobę, za którą pracodawca w poprzednim kwartale odprowadzał składkę podstawową, składki dodatkowej także z innych źródeł dochodu, analogicznie jak w przypadku IKE i IKZE, w których nie występuje ograniczenie źródeł finansowania wpłat, w sytuacji gdy uczestnik ten nie otrzymuje wynagrodzenia (tj. przez uczestników czynnych przebywających np.: na urlopie bezpłatnym, urlopie wychowawczym, długotrwałym zwolnieniu lekarskim).

8) zmiana w art. 34:

a) w ust. 1 dodanie pkt 6.

Ust. 1 w obowiązującym brzmieniu określa dane, które obejmuje wpis programu zakładowego do rejestru programów. Obecnie wejście w życie porozumienia o zawieszeniu naliczania i odprowadzania składek podstawowych albo porozumienia o czasowym ograniczeniu wysokości składki podstawowej jest możliwe dopiero po wydaniu przez organ nadzoru odpowiedniej decyzji administracyjnej. Ustalony w ten sposób tryb obowiązywania ww. porozumień jest nieefektywny, albowiem skutkuje nadmiernym wydłużeniem okresu, po jakim takie porozumienia zaczynają obowiązywać. Jednocześnie przy tym trybie i wymogu postępowania administracyjnego w przedmiocie wpisu tych porozumień do rejestru programów, jest znacznie utrudnione dochowanie 7-dniowego terminu dla organu nadzoru na wpisanie do rejestru programów porozumienia o zawieszeniu naliczania i odprowadzania

składek podstawowych albo o czasowym ograniczeniu wysokości składki podstawowej. Stąd konieczność usunięcia przedmiotowego terminu. W miejsce trybu rejestracyjnego proponuje się wprowadzenie postępowania notyfikacyjnego, w ramach którego pracodawca zgłaszałby jedynie fakt zawarcia porozumienia, przekazując równocześnie to porozumienie. Porozumienie obowiązywałoby więc już od chwili jego zawarcia, a organ nadzoru zastrzegałby sobie możliwość weryfikacji zgodności jego postanowień z przepisami ustawy o PPE w ramach czynności nadzorczych a nie rejestracyjnych.

Przyjmując koncepcję, że do rejestru programów będzie wpisywane zwolnienie z obowiązku odprowadzania składki w wysokości określonej w umowie o prowadzenie programu oparte tylko na porozumieniu o zawieszeniu naliczania i odprowadzania składek podstawowych i porozumieniu o czasowym ograniczeniu wysokości naliczanej składki podstawowej (tak jak ma to miejsce obecnie) i obowiązywać będzie tryb notyfikacji w tym zakresie, a nie tryb rejestracji (jak jest to obecnie), niezbędne jest uregulowanie tego trybu w przepisach ustawy o PPE. W tym celu proponuje się dodanie do art. 34 ustawy o PPE nowych przepisów tak, aby uregulować w jednym miejscu tryb notyfikacji (zawiadamiania) oraz zmianę art. 37 ustawy o PPE, który obecnie dla wpisu ww. porozumień do rejestru programów przewiduje formę decyzji administracyjnej. Dlatego też w art. 34 w ust. 1 proponuje się dodanie przepisu (pkt 6), który określi, że wpis programu zakładowego do rejestru programów obejmuje również dane dotyczące porozumienia o zawieszeniu naliczania i odprowadzania składek podstawowych bądź o czasowym ograniczeniu wysokości składki podstawowej.

b) zmiana ust. 4 i 5

Zgodnie z obecnym brzmieniem art. 34 ust. 4 ustawy o PPE, pracodawca jest obowiązany zgłosić do rejestru programów wszelkie zmiany danych, o których mowa w ust. 1 pkt 2, w terminie 30 dni od otrzymania od zarządzającego informacji o tych zmianach. Powyższy przepis nakłada dodatkowy i, jak się wydaje, zbędny obowiązek na pracodawcę prowadzącego program w przedmiocie bieżącego informowania organu nadzoru o zmianie danych zarządzającego.

Proponuje się zniesienie tego obowiązku obciążającego pracodawcę i w projektowanym ust. 4 nałożenie go na podmiot zarządzający, który bezpośrednio informowałby zarówno organ nadzoru, jak i pracodawcę prowadzącego program o zmianie swoich danych. Do zgłaszania zmian danych powinien być bowiem zobowiązany podmiot, którego zmiany dotyczą.

Natomiast zgodnie z proponowanym ust. 5 organ nadzoru zawiadamiałby właściwych pracodawców o dokonaniu rejestracji zmian w powyższym zakresie.

9) zmiany w art. 35:

Proponowana zmiana brzmienia art. 35 polega na dookreśleniu kompetencji Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) dotyczących wydawania rozstrzygnięć w ramach nadzoru uprzedniego.

Obecnie przepisy ustawy o PPE nie przewidują wprost możliwości wydania przez KNF decyzji odmownej w przedmiocie wpisu zmian PPE do rejestru programów oraz w przedmiocie wykreślenia PPE z rejestru programów, w przypadku niezgodności programu z przepisami ustawy o PPE oraz w przypadku nieusunięcia przez stronę nieprawidłowości w terminie określonym przez organu nadzoru. Sytuacja taka rodzi wątpliwości, co do istnienia kompetencji KNF do wydawania tych decyzji.

Za zasadne należy uznać wskazanie w projektowanych ust. 2 i ust. 3 w art. 35 ustawy o PPE, w sposób nie budzący jakichkolwiek wątpliwości, iż organ nadzoru może (poza odmową rejestracji programu z powodu jego niezgodności z przepisami ustawy o PPE lub z powodu nieusunięcia nieprawidłowości w terminie przez niego określonym) odmówić również rejestracji zmian programu oraz wykreślenia programu z rejestru z powodu odpowiednio, niezgodności programu z przepisami ustawy lub niezgodności trybu wykreślenia programu z przepisami ustawy, a nadto z powodu nieusunięcia nieprawidłowości w terminie określonym przez organ nadzoru.

10) zmiany w art. 36:

Proponowana zmiana dotyczy wykonywania przez KNF nadzoru bieżącego nad pracodawcami i instytucjami finansowymi w sytuacji zlikwidowania PPE.

Obecne regulacje dotyczące zasad wykonywania nadzoru bieżącego nad pracodawcami i instytucjami finansowymi realizującymi programy uznać należy za niewystarczające. Dokonują one bowiem ograniczenia czasowego w nadzorze wykonywanym przez KNF, które uniemożliwia efektywne sprawowanie nadzoru nad programami. Aktualnie KNF może nadzorować prawidłowość realizacji programu tylko do momentu jego likwidacji. Stan ten daje możliwość pracodawcom (a pośrednio instytucjom finansowym), którzy dopuścili się nieprawidłowości w realizacji programu uniknięcia odpowiedzialności poprzez zlikwidowanie prowadzonego programu (tj. złożenie wniosku o wykreślenie programu z rejestru programów). Po zlikwidowaniu programu organ nadzoru nie posiada już podstawy do podejmowania działań nadzorczych wobec pracodawców i instytucji finansowych, którzy realizowali program.

W związku z tym, proponuje się dokonać zmiany art. 36 ustawy o PPE (określającego zasady sprawowania nadzoru bieżącego), która powinna polegać na wskazaniu podstawy dla KNF do wykonywania nadzoru w sytuacji zlikwidowania programu.

Postulowana zmiana polega na modyfikacji art. 36 ust. 2, 3, 5 i 6 ustawy o PPE oraz na dodaniu do art. 36 ustawy o PPE ustępu 3a.

11) zmiana ust. 2 w art. 37

Zgodnie z obecnym brzmieniem ust. 2 w art. 37 rejestracja programu, odmowa rejestracji, wpis zmian do rejestru programów z wyłączeniem art. 34 ust. 5, odmowa wpisu zmian do rejestru, wpis i odmowa wpisu do rejestru postanowień porozumień, o których mowa w art. 38 i 39, zezwolenie i odmowa zezwolenia na zawieszenie naliczania i odprowadzania składek podstawowych, nałożenie kary pieniężnej oraz wykreślenie programu z rejestru następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Proponowane brzmienie zakłada uproszczenie trybu zawierania przez pracodawców porozumień z reprezentacją pracowników o zawieszeniu odprowadzania bądź ograniczeniu wysokości składek podstawowych w PPE przez rezygnację z trybu ich rejestracji przez organ nadzoru. Zamiast trybu rejestracji tych porozumień, wprowadza się tryb notyfikacji faktu ich zawarcia, co nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.

12) zmiany w art. 38

Przepis określający zasady zawieszania składki podstawowej i ograniczania jej wysokości (art. 38 ustawy o PPE) jest nieprecyzyjny. Nie reguluje on bowiem maksymalnego terminu jednostronnego ograniczenia składki podstawowej przez pracodawcę oraz nie rozstrzyga w sposób jednoznaczny kwestii, czy po okresie jednostronnego zawieszenia składki podstawowej istnieje konieczność wpłaty do instytucji finansowej zawieszonych kwot składek podstawowych. Powyższe utrudnia stosowanie przepisu art. 38 ustawy o PPE.

Brak jest również w art. 38 ustawy o PPE regulacji, która zobowiązywałaby pracodawcę do przekazania do organu nadzoru informacji o jednostronnym zawieszeniu składki podstawowej albo ograniczeniu jej wysokości. Utrudnia to organowi nadzoru sprawowanie skutecznego nadzoru bieżącego nad programami prowadzonymi przez pracodawców.

Wątpliwości interpretacyjne budzi także art. 38 ust. 4 ustawy o PPE. Przepis ten bowiem nie wskazuje w sposób jednoznaczny, że po okresie jednostronnego zawieszenia składki podstawowej albo jednostronnego ograniczenia składki podstawowej kontynuowanie zwolnienia z obowiązku odprowadzania składki podstawowej może nastąpić wyłącznie w drodze zawarcia porozumienia o zawieszeniu naliczania i odprowadzania składek podstawowych lub porozumienia o czasowym ograniczeniu wysokości naliczanej składki podstawowej. Jednocześnie przepis ten w obecnym brzmieniu nie określa sekwencji korzystania przez pracodawcę z poszczególnych instytucji zwalniających z obowiązku odprowadzania składki podstawowej w wysokości określonej w umowie zakładowej, tj. czy np.

po okresie jednostronnego zawieszenia składki podstawowej może nastąpić jednostronne ograniczenie składki podstawowej, czy też powinno zostać zawarte odpowiednie porozumienie. Dodatkowo art. 38 ust. 4 ustawy o PPE w aktualnym brzmieniu może być interpretowany w ten sposób, że zawarcie porozumienia (o zawieszeniu albo ograniczeniu składki podstawowej) może nastąpić tylko po jednostronnym zawieszeniu składki podstawowej, a takie rozumienie ww. przepisu wydaje się nieuzasadnione.

Wątpliwości budzi także obecny kształt art. 38 ust. 8 ustawy o PPE konstytuujący tryb rejestracyjny w zakresie porozumień o zawieszeniu naliczania i odprowadzania składek podstawowych lub o czasowym ograniczeniu wysokości naliczanej składki podstawowej. Obecnie bowiem wejście w życie porozumienia o zawieszeniu naliczania i odprowadzania składek podstawowych albo porozumienia o czasowym ograniczeniu ich wysokości jest możliwe dopiero po wydaniu przez organ nadzoru odpowiedniej decyzji administracyjnej. Ustalony w ten sposób tryb obowiązywania ww. porozumień jest nieefektywny, albowiem skutkuje nadmiernym wydłużeniem okresu, po jakim takie porozumienia zaczynają obowiązywać. Jednocześnie przy tym trybie i wymogu postępowania administracyjnego w przedmiocie wpisu rzeczonych porozumień do rejestru, jest znacznie utrudnione dochowanie 7-dniowego terminu dla organu nadzoru na wpisanie do rejestru programów porozumienia o zawieszeniu naliczania i odprowadzania składek podstawowych albo porozumienia o czasowym ograniczeniu wysokości naliczanej składki podstawowej. Stąd również konieczność usunięcia przedmiotowego terminu. W miejsce trybu rejestracyjnego proponuje się wprowadzenie postępowania notyfikacyjnego, w ramach którego pracodawca zgłaszałby jedynie fakt zawarcia porozumienia, przekazując równocześnie to porozumienie. Porozumienie obowiązywałoby więc już od chwili jego zawarcia, a organ nadzoru zastrzegłby sobie możliwość weryfikacji zgodności jego postanowień z przepisami ustawy o PPE w ramach czynności nadzorczych, a nie rejestracyjnych.

a) zmiana brzmienia ust. 1 pkt 1 – zmiana doprecyzowująca. Brak w obowiązującym przepisie art. 38 ust 1 pkt 1 sformułowania „naliczania” budził wątpliwości czy po okresie zawieszenia pracodawca zobowiązany jest do uregulowania składek, których odprowadzenie do programu było zawieszona. W projekcie proponuje się wyraźne wskazanie, w dodawanym ust. 3b, że pracodawca nie ma takiego obowiązku.

b) dodanie ust. 3a i 3b

W dodawanym ust. 3a proponuje się uregulowanie maksymalnego terminu jednostronnego ograniczenia składki podstawowej przez pracodawcę. Zgodnie z projektowanym przepisem

w okresie obejmującym 12 kolejnych miesięcy kalendarzowych łączny okres jednostronnego ograniczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie może przekroczyć 6 miesięcy.

Natomiast w dodawanym ust. 3b proponuje się wyraźnie wskazać, że po okresie zawieszenia, bądź ograniczenia składki podstawowej pracodawca nie jest zobowiązany do wpłaty kwoty składki, która nie została odprowadzona w związku z ograniczeniem albo zawieszeniem składki podstawowej. Takie uregulowanie powinno usunąć powstające na tym tle wątpliwości.

c) zmiana brzmienia ust. 4

Obecnie przepis zawarty w ust. 4 nie wskazuje w sposób jednoznaczny, że po okresie jednostronnego zawieszenia składki podstawowej albo jednostronnego ograniczenia składki podstawowej kontynuowanie zwolnienia z obowiązku odprowadzania składki podstawowej może nastąpić wyłącznie w drodze zawarcia porozumienia o zawieszeniu naliczania i odprowadzania składek podstawowych lub porozumienia o czasowym ograniczeniu wysokości naliczanej składki podstawowej. Jednocześnie przepis ten w obecnym brzmieniu nie określa sekwencji korzystania przez pracodawcę z poszczególnych instytucji zwalniających z obowiązku odprowadzania składki podstawowej w wysokości określonej w umowie zakładowej, tj. czy np. po okresie jednostronnego zawieszenia składki podstawowej może nastąpić jednostronne ograniczenie składki podstawowej, czy też powinno zostać zawarte odpowiednie porozumienie. Dodatkowo art. 38 ust. 4 ustawy o PPE w aktualnym brzmieniu może być interpretowany w ten sposób, że zawarcie porozumienia (o zawieszeniu naliczania i odprowadzania składek podstawowych albo o czasowym ograniczeniu wysokości naliczanej składki podstawowej) może nastąpić tylko po jednostronnym zawieszeniu składki podstawowej, a takie rozumienie ww. przepisu wydaje się nieuzasadnione.

Dlatego też w proponowane brzmienie ust. 4 zostało zmodyfikowane aby wyeliminować ww. wątpliwości interpretacyjne.

d) zmiana brzmienia ust. 7, dodanie ust. 7a i 7b oraz uchylenie ust. 8-10

Zgodnie z obowiązującym ust. 7 pracodawca przekazuje porozumienie organowi nadzoru niezwłocznie po jego zawarciu. Natomiast obecne brzmienie ust. 8 -10 wskazuje, że wejście w życie porozumienia o zawieszeniu naliczania i odprowadzania składek podstawowych albo porozumienia o czasowym ograniczeniu ich wysokości jest możliwe dopiero po wydaniu przez organ nadzoru odpowiedniej decyzji administracyjnej. Ustalony w ten sposób tryb obowiązywania ww. porozumień jest nieefektywny, albowiem skutkuje nadmiernym wydłużeniem okresu, po jakim takie porozumienia zaczynają obowiązywać. Jednocześnie przy tym trybie i wymogu postępowania administracyjnego w przedmiocie wpisu porozumień do rejestru, jest znacznie utrudnione dochowanie 7-dniowego terminu dla organu nadzoru na

wpisanie do rejestru PPE porozumienia o zawieszeniu albo ograniczeniu składki podstawowej. Dlatego w miejsce trybu rejestracyjnego proponuje się wprowadzenie postępowania notyfikacyjnego, w ramach którego pracodawca zgłaszałby jedynie fakt zawarcia porozumienia, przekazując równocześnie to porozumienie. Porozumienie obowiązywałoby więc już od chwili jego zawarcia, a organ nadzoru zastrzegałby sobie możliwość weryfikacji zgodności jego postanowień z przepisami ustawy o PPE w ramach czynności nadzorczych, a nie rejestracyjnych.

W projektowanym ust. 7 proponuje się, aby pracodawca w terminie 7 dni od zwolnienia się z obowiązku odprowadzania składki podstawowej w wysokości określonej w umowie zakładowej przekazywał organowi nadzoru:

- 1) informację o jednostronnym zawieszeniu naliczania i odprowadzania składek podstawowych, która powinna określać datę jego dokonania i okres na jaki następuje,
- 2) informację o jednostronnym ograniczeniu wysokości naliczanej składki podstawowej, która powinna określać datę jego dokonania, okres na jaki następuje i wysokość odprowadzanej w tym czasie składki podstawowej,
- 3) potwierdzoną za zgodność z oryginałem kopię porozumienia o zawieszeniu naliczania i odprowadzania składek podstawowych, które powinno określać datę jego zawarcia, dzień od którego obowiązuje i okres na jaki zostało zawarte,
- 4) potwierdzoną za zgodność z oryginałem kopię porozumienia o ograniczeniu wysokości naliczanej składki podstawowej, które powinno określać datę jego zawarcia, dzień od którego obowiązuje, okres na jaki zostało zawarte i wysokość odprowadzanej w tym czasie składki podstawowej”.

W dodawanym ust. 7a określa się termin, w którym organ nadzoru zawiadamia pracodawcę o dokonaniu wpisu porozumienia o zawieszeniu naliczania i odprowadzania składek podstawowych albo porozumienia o ograniczeniu wysokości naliczanej składki podstawowej. Takiego zawiadomienia organ nadzoru powinien dokonać w terminie 30 dni od dnia otrzymania od pracodawcy dokumentów, o których mowa w ust. 7 pkt 3 albo pkt 4.

W myśl dodawanego ust. 7b zwolnienia z obowiązku odprowadzania składki podstawowej w wysokości określonej w umowie zakładowej obowiązują od dat wskazanych w dokumentach, o których mowa w art. 38 ust. 7, z zastrzeżeniem art. 38 ust. 2 – 3a oraz art. 39. Natomiast uchylenie się ust. 8-10 związane jest z wprowadzeniem proponowanego powyżej trybu notyfikacji. Konieczność usunięcia ust. 9 wynika z tego, iż wszystkie powyższe zwolnienia z obowiązku odprowadzania składki podstawowej będą obowiązywać od dnia ich dokonania (jednostronne) lub od dnia określonego w porozumieniu.

e) zmiana dotyczy uchylecia ust. 12

Ust. 12 obowiązującej ustawy o PPE dotyczy przekazywania organowi nadzoru przez pracodawcę informacji o rozwiązaniu porozumienia. Proponuje się uchylenie tego przepisu z uwagi na to, że zgodnie z projektowanym brzmieniem ust. 7 informacja przekazywana przez pracodawcę organowi nadzoru określa okres na jaki następuje porozumienie.

13) zmiany w art. 40 w ust. 2 i 3

a) zmiany w ust. 2:

- zmiana brzmienia pkt 4 - Zgodnie z obowiązującym brzmieniem pkt 4 likwidacja programu może nastąpić w przypadku podjęcia przez pracodawcę jednostronnej decyzji o rozwiązaniu umowy zakładowej, pod warunkiem zachowania co najmniej 12-miesięcznego okresu wypowiedzenia, jeżeli uprzednio przez okres co najmniej trzech miesięcy zostało zawieszona odprowadzanie składek podstawowych lub została ograniczona ich wysokość.

Przesłankę przewidującą bardzo długi okres wypowiedzenia umowy zakładowej – 12 miesięczny należy uznać za bardzo restrykcyjną, tym bardziej, że okres ten jest dodatkowo wydłużony przez konieczność wcześniejszego dokonania zawieszenia odprowadzania składek podstawowych, które powinno trwać co najmniej 3 miesiące.

Proponuje się zatem skrócić okres wypowiedzenia do trzech miesięcy,

- zmiana dotyczy dodawanych pkt 6 i 7

Przesłanki określone w art. 40 ustawy o PPE nie dają pracodawcy możliwości zlikwidowania programu w sytuacji, gdy nie zatrudnia on pracowników, tj. w sytuacji, w której brak jest uczestników w programie (w tym nawet uczestników potencjalnych). W takim przypadku prowadzenie programu przez pracodawcę jest bezcelowe, gdyż nie następuje gromadzenie środków w programie.

W związku z tym, proponuje się wprowadzenie przepisu, który zezwalałby pracodawcy na zlikwidowanie programu w sytuacji braku zatrudniania przez niego pracowników (pkt 6) lub braku przystąpienia do programu uczestników przez pewien okres czasu (pkt 7).

Jednocześnie wskazać warto, że w proponowanych pkt 6 i 7 zawarto takie limity czasu, aby krótkotrwałe zmiany u pracodawcy prowadzącego program powodujące przejściowy brak pracowników (np. pewne zmiany organizacyjne) nie mu dawały pretekstu do zlikwidowania programu.

b) zmiana brzmienia ust. 3

W obowiązującym brzmieniu przepis zawarty w ust. 3 stanowi, iż likwidacja programu następuje, jeżeli u osoby, o której mowa w art. 5 ust. 4 (osoba fizyczna prowadząca działalność

gospodarczą, wspólnik spółki cywilnej, jawnej, spółki partnerskiej oraz komandytowo-akcyjnej i komandytowej), nie pozostają w zatrudnieniu pracownicy będący uczestnikami programu.

Proponowana zmiana ust. 3 jest konsekwencją zaproponowania dodania nowego pkt 6 w art. 40 ust. 2. Zgodnie z propozycją brzmienia ust. 3 likwidacja programu nie może nastąpić, jeżeli zachodzi przypadek określony w art. 40 ust. 2 pkt 6, a w programie prowadzonym przez podmioty wskazane w art. 5 ust. 4 uczestniczą osoby wymienione w art. 5 ust. 4.

Za zasadne należy uznać, żeby w sytuacji, w której u pracodawców prowadzących program będących osobą fizyczną, spółką: cywilną, jawną, partnerską, komandytowo-akcyjną i komandytową zabraknie pracowników (osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych), a pozostaną uczestnicy w postaci samej osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą lub osób będących wyłącznie wspólnikami tych spółek, program był kontynuowany.

14) zmiana w art. 41 w ust. 3

Przepis zawarty w obowiązującym ust. 3 stanowi, iż w przypadkach, o których mowa w pracodawca lub likwidator pracodawcy jest obowiązany do złożenia do organu nadzoru wniosku o wydanie decyzji o wykreśleniu programu z rejestru programów, przedstawiając dokumenty potwierdzające zaistnienie przyczyn likwidacji programu.

Zaproponowane brzmienie ust. 3 - W przypadkach, o których mowa w art. 40 ust. 2 pkt 1–4 oraz pkt 6 i 7, pracodawca lub likwidator pracodawcy składa do organu nadzoru wnioski o wykreślenie programu z rejestru programów. W przypadkach, o których mowa w art. 40 ust. 2 pkt 1–4 niezbędne jest przedstawienie dokumentów potwierdzających zaistnienie przyczyn likwidacji programu - związane jest z proponowaną zmianą ust. 2 w art. 40.

Powyższa propozycja podyktowana jest brakiem możliwości udowodnienia konkretnym dokumentem sytuacji określonej w art. 40 ust. 2 pkt 6) i pkt 7) ustawy o PPE, tak jak może mieć to miejsce w pozostałych przypadkach wskazanych w art. 40 ust. 2 pkt 1) – pkt 4) ustawy o PPE.

Jednocześnie ww. zmiana ma charakter porządkujący, gdyż w sytuacji określonej w art. 40 ust. 2 pkt 5 ustawy o PPE nie jest możliwe składanie jakiegokolwiek wniosku przez pracodawcę o wykreślenie programu – w tym przypadku wykreślenie następuje z urzędu, po stwierdzeniu naruszenia prawa przez zarządzającego zagranicznego. Stąd konieczność zmiany art. 41 ust. 3 ustawy o PPE polegającej na precyzyjnym wskazaniu, w jakich przypadkach powinien być składany wniosek przez pracodawcę w celu wykreślenia programu z rejestru, a w jakich wykreślenie to następuje z urzędu.

15) zmiana tytułu rozdziału 5

Z uwagi na wprowadzenie do ustawy o PPE nowej instytucji – „przeniesienie” zasadnym jest zmiana tytułu rozdziału 5 w ten sposób, aby w jego brzmieniu uwzględnić również nazwę wprowadzanej instytucji.

16) dodawany art. 46a

Przepisy ustawy o PPE w obecnym kształcie nie regulują kwestii przenoszenia środków w sytuacji zmiany formy programu lub zarządzającego.

W przedkładanej propozycji zmian ustawy o PPE zaproponowano już zdefiniowanie pojęcia „przeniesienie” (zmiana 1) oraz uregulowano przekazywanie przez zarządzającego informacji w przypadku dokonania przeniesienia (zmiana 2– dodawany ust. 4a w art. 8).

Dlatego też proponuje się, aby w dodawanym art. 46a określić również kiedy następuje przeniesienie oraz określić termin, w jakim powinno ono nastąpić.

Określony termin, nie dłuższy niż 1 miesiąc od dnia doręczenia ostatecznej decyzji organu nadzoru o wpisie zmian do rejestru w przedmiocie zmiany formy programu lub zarządzającego, pozwoli zapobiec sytuacjom, w których dotychczasowy zarządzający przetrzymywałby w sposób nadmiernie długi środki zgromadzone w programie. Natomiast zgodnie z proponowanym ust. 2 szczegółowe warunki przeniesienia mogą być określone przez strony w umowie z instytucją finansową.

Art. 2 projektowanej ustawy wprowadza zmiany w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontaktach emerytalnych oraz indywidualnych kontaktach zabezpieczenia emerytalnego. W art. 13a ustawy o IKE i IKZE w ust. 1 określono, że wpłaty dokonywane na IKZE w roku kalendarzowym nie mogą przekroczyć kwoty odpowiadającej 1,2-krotności przeciętnego prognozowanego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok określonego w ustawie budżetowej lub ustawie o prowizorium budżetowym lub w ich projektach, jeżeli odpowiednie ustawy nie zostały uchwalone, z zastrzeżeniem ust. 1a. Ustawą o pracowniczych planach kapitałowych z dnia 4 października 2018 r. (Dz.U. poz. 2215) w art. 13a ustawy o IKE i IKZE dodano ust. 1a, którym określono wyższy limit wpłat dokonywanych na IKZE dla osób prowadzących pozarolniczą działalność, w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 423.). Wpłaty dokonywane przez te osoby na IKZE w roku kalendarzowym nie mogą przekroczyć kwoty odpowiadającej 1,8-krotności przeciętnego prognozowanego wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w ust. 1 ustawy o IKE i IKZE.

Z uwagi na to, że w art. 13a ustawy o IKE i IKZE nie zmieniono pozostałych jednostek redakcyjnych, które są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania przepisów ustawy o IKE i IKZE konieczne jest wprowadzenie proponowanych zmian.

Celem projektu jest dostosowanie pozostałych przepisów art. 13a ustawy o IKE i IKZE do wprowadzonego w art. 13a tej ustawy przepisu ust. 1a, który reguluje limit wpłat na IKZE przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 423), zwane dalej „osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność”, w następującym zakresie:

- 1) w ust. 2 – przez dodanie wyrażenia „ust. 1a” zaproponowano przyjęcie rozwiązania, że limit wpłat na IKZE dla osób prowadzących pozarolniczą działalność w kolejnym roku nie może być niższy niż w roku poprzednim;
- 2) w ust. 3 – dodanie wyrażenia „ust. 1a” powoduje, że zasada obowiązująca dla IKZE prowadzonego w ramach umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, że ustalony maksymalny roczny limit wpłat na IKZE dotyczy części składki ubezpieczeniowej stanowiącej wpłatę na IKZE, będzie dotyczyła również limitu wpłat dokonywanych przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność;
- 3) w ust. 4 – określono, że w przypadku braku podstaw (brak ustawy budżetowej, prowizorium budżetowego lub ich projektów), do ustalenia przeciętnego prognozowanego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej, jako podstawę, przyjmuje się przeciętne miesięczne wynagrodzenie z trzeciego kwartału roku poprzedniego. Zasadę przyjmowania przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z trzeciego kwartału roku poprzedniego, proponuje się również w przypadku ustalania limitu wpłat na IKZE dla osób prowadzących pozarolniczą działalność.
- 4) w ust. 5 – wyraz „kwoty” zastąpiono wyrazem „kwot”, ponieważ zgodnie z przedkładaną propozycją zmiany ust. 8 w obwieszczeniu minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego będzie ogłaszał 2 kwoty maksymalnego rocznego limitu wpłat na IKZE: kwotę wpłat na IKZE jako limit wpłat na „standardowe” IKZE i kwotę wpłat jako limit wpłat na IKZE dla osób prowadzących pozarolniczą działalność;
- 5) w ust. 6 – proponuje się dodanie wyrażenia „ust. 1a”, by również limit wpłat dla osób prowadzących pozarolniczą działalność nie miał zastosowania do przyjmowanych wpłat transferowych;
- 6) w ust. 8 – dodanie „ust. 1a” spowoduje że minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego będzie upoważniony do ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” wysokości 2 kwot maksymalnego rocznego

limitu wpłat na IKZE: na „standardowe” IKZE w oraz na IKZE dla osób prowadzących pozarolnicza działalność.

Art. 3 określa, że dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 23 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 23 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2022 r.

W art. 4 proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie z dniem 1 kwietnia 2022 r. z wyjątkiem art. 2, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Przedmiot projektowanej regulacji – w ocenie projektodawcy - nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie będzie miał wpływu na działalność mikro-, małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Stosownie do art. 4 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt został zamieszczony w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów.

Stosownie do art. 5 tejże ustawy oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – *Regulamin pracy Rady Ministrów* (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.), projekt ustawy zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny” z dniem skierowania do uzgodnień i konsultacji publicznych.